
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA

I. PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

1. Uczniowie i ich rodzice (opiekuni prawni) zostają poinformowani na początku roku szkolnego o wymaganiach, kryteriach i sposobach oceniania uczniów. Uczniowie i rodzice (opiekuni prawni) są zobowiązani do zapoznania się ze wszystkimi szkolnymi dokumentami dostępnymi na stronie internetowej szkoły: www.wysocki.edu.pl znajdującymi się w zakładce: „*O nas*”, podzakładce: „*Dokumentacja*”, w szczególności ze Statutem Szkoły, w tym paragrafami: / § 47 / § 48 / § 53 /.

2. Na lekcjach EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA ocenianiu podlegają wszystkie wiadomości i umiejętności kluczowe takie jak:
  - a) wykorzystanie posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
  - b) myślenie przyczynowo – skutkowe i czasowo – przestrzenne, odróżnianie opinii od faktów, wnioskowanie, formułowanie argumentów do dyskusji, uzasadnianie własnego stanowiska, ocenianie,
  - c) praca w zespole;
  - d) wyszukiwanie, selekcjonowanie i krytyczna analiza informacji;
  - e) rozpoznawanie własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;
  - f) komunikowanie się.
  - g) dodatkowe prace zlecone przez nauczyciela.
  - h) znajomość języka przedmiotu
  - i) samodzielna praca na lekcjach
  - j) prace długoterminowe (np. projekt)
  - k) znajomość i stosowanie algorytmów postępowania ratunkowego

1. Postępy w nauce i osiągnięcia uczniów oceniane są na podstawie:

- a) **sprawdzianów;**
- b) **kartkówek:** zapowiedzianych i niezapowiedzianych (z 1–3 ostatnich lekcji);
- c) **odpowiedzi ustnych;**
- d) **aktywności** – praca na lekcji;

Każdy uczeń może za pracę na lekcji otrzymać + lub – . Otrzymana liczba plusów lub minusów skutkuje otrzymaniem oceny zgodnie z tabelą:

liczba otrzymanych +	ocena
5 plusów	bardzo dobry

liczba otrzymanych –	ocena
3 minusy	niedostateczny

4 plusy	dobry
3 plusy i mniej	nie podlegają ocenie

- e) **projektów-** za udział w projekcie uczeń otrzymuje ocenę celującą lub bardzo dobrą w zależności od stopnia zaangażowania oraz wykonania przydzielonego zadania;
- f) **prezentacji multimedialnych** - za przygotowanie prezentacji uczeń otrzymuje ocenę

w zależności od wartości merytorycznej, sposobu przedstawienia prezentacji i sprawności językowej;

g) udziału w konkursach i olimpiadach- laureaci otrzymują ocenę celującą, uczeń, który brał udział w konkursie lub olimpiadzie otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub celującą w kategorii aktywność;

Uczeń w wyznaczonym przez nauczyciela terminie ma obowiązek oddania zleconych prac. Jeżeli nie wykona tych zadań, nauczyciel ma prawo rozliczyć ucznia na bieżąco.

1. Ocena śródroczna i roczna wynika ze średniej ważonej ocen cząstkowych, których system wagowy przedstawia się w następujący sposób:

Forma sprawdzenia wiedzy	Waga oceny
Sprawdzian pisemny	6
Kartkówka	4
Odpowiedź ustna	3
Aktywność	2
Zadanie domowe	2
<u>Inna forma:</u>	
1. Udział w konkursach, olimpiadach	10
2. Projekt	5
3. Referat	3
4. Praca z tekstem źródłowym	3
5. Prezentacja multimedialna	3

2. Uczeń ma prawo do poprawy ocen bieżących ze sprawdzianów; ma obowiązek napisać pracę w ciągu 2 tygodni od wstawienia oceny do Librusa.

3. Nieobecność na zapowiedzianym wcześniej sprawdzianie jest odnotowana w dzienniku symbolem „ - „ (minus). W przypadku nieobecności usprawiedliwionej uczeń ma prawo uzyskać ocenę z materiału objętego sprawdzianem w formie i terminie ustalonym z nauczycielem (do 2 tygodni po powrocie ucznia do szkoły). W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek pierwszego dnia po przyjściu do szkoły zgłosić się do nauczyciela, który określa termin i formę zaliczenia materiału objętego sprawdzianem. Uzyskana ocena bez względu na formę (pisemną lub ustną) ma wagę sprawdzianu .
4. Uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu ocenę negatywną, ma prawo do jej poprawy w terminie i formie uzgodnionej z nauczycielem. Ponowna ocena niedostateczna nie jest wpisywana do dziennika. Ocena poprawiona wpisywana jest z uwzględnieniem trybu „Popraw”.
5. Każda otrzymana ze sprawdzianu ocena negatywna może być poprawiana przez ucznia tylko jeden raz.
6. Uczeń, który nie uczestniczył w określonej formie sprawdzania osiągnięć z powodu nieobecności, może zostać zobowiązany do zaprezentowania wiadomości i umiejętności we wskazanej formie i terminie ustalonym przez nauczyciela.
7. Prace pisemne oceniane są według określonej skali punktowej z zastosowaniem poniższej interpretacji procentowej:

Progi procentowe	OCENA
0–39%	niedostateczny
40–59%	dopuszczający
60–74%	dostateczny
75–89%	dobry
90–97%	bardzo dobry
98–100%	celujący

8. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji jeden raz w semestrze w przypadku przedmiotu, z którego zajęcia odbywają się raz w tygodniu, dwa razy w ciągu semestru, w przypadku przedmiotów odbywających się dwa i więcej razy w tygodniu, co zostaje odnotowane przez nauczyciela w dzienniku elektronicznym poprzez wpisanie „np.”.Zgłoszenie przy sprawdzaniu listy obecności.
9. Prawo do zgłoszenia nieprzygotowania nie przysługuje w ostatnim semestrze nauki w klasie programowo najwyższej.
10. Oceny śródroczne i roczne mogą być wystawione zgodnie z następującą średnią:

Ocena śródroczna / roczna	Uzyskana średnia roczna / śródroczna
dopuszczający	od 1,71
dostateczny	od 2,71
dobry	od 3,71
bardzo dobry	od 4,61
celujący	od 5,61

11. Uczeń ma prawo otrzymać do wglądu sprawdzone i ocenione sprawdziany, kartkówki, itp. podczas zajęć lekcyjnych, na których są omawiane i poprawiane
12. Uczeń, który otrzymał na semestr ocenę niedostateczną, jest zobowiązany do jej poprawy w **terminie 2 tygodni** po zakończeniu ferii zimowych. Przystępuje do poprawy tylko **raz** (termin i formę poprawy ustala z nauczycielem).
13. W przypadku, gdy uczeń jest nieklasyfikowany w I okresie, jest zobowiązany do wykazania się znajomością wiadomości i umiejętności z I semestru w czasie trwania II semestru, w formie pisemnej i ustnej, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
14. Podczas wystawiania ocen śródrocznych i rocznych nauczyciel przedmiotu ma obowiązek wstawić ocenę bardzo dobrą z wagą 2 (kategoria oceny: AKTYWNOŚĆ) uczniowi, który uczęszczał na zajęcia dodatkowe z danego przedmiotu i ma 100-procentową frekwencję na tych zajęciach.
15. Podczas wystawiania ocen śródrocznych i rocznych nauczyciel przedmiotu ma obowiązek wstawić ocenę bardzo dobrą z wagą 4 (kategoria oceny: FREKWENCJA) uczniowi, który uzyskał na koniec I i II semestru szkolnego średnią ważoną nie niższą niż **1,65**, oraz celującą uczniowi, którego średnia roczna jest równa bądź wyższa niż **5,00**, a frekwencja w obydwu przypadkach wyniosła od 95 proc. do 100 procent. Wszystkie nieobecności muszą być usprawiedliwione.
16. Ocena roczna może być wystawiona na podstawie średniej arytmetycznej uzyskanej w I i II semestrze, pod warunkiem, że w każdym semestrze uczeń uzyskał średnią co najmniej **1,65**, a w roku szkolnym średnią co najmniej **1,71**. Ocena roczna powinna uwzględniać postęp edukacyjny ucznia.
17. Uczniowi przysługuje prawo ubiegania się o wyższą niż przewidywana ocenę roczną z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, składając podanie, jeżeli:
  - a) frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie jest niższa niż 80 proc. (z wyjątkiem długotrwałej choroby);
  - b) ma usprawiedliwione wszystkie nieobecności na zajęciach;

- c) przystąpił do wszystkich wymaganych przez nauczyciela form sprawdzania wiedzy, w tym obligatoryjnie do kartkówki i sprawdzianów;
  - d) uzyskał ze wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych oceny pozytywne, również w trybie poprawy ocen niedostatecznych;
  - e) skorzystał ze wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym – konsultacji indywidualnych.
1. Uczeń z opinią z poradni psychologiczno-pedagogicznej dotyczącej specyficznych trudności w uczeniu się pisze prace klasowe i kartkówki dostosowywane do konkretnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych.
  2. Każdy uczeń ma prawo do udziału w konsultacjach, z których harmonogramem nauczyciel zapoznaje swoje grupy / klasy we wrześniu.
  3. Wszystkie sprawy sporne będą rozstrzygane zgodnie ze Statutem Zespołu Szkół im. Piotra Wysockiego oraz rozporządzeniami MEN.

II. OGÓLNE WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA

5. Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz

- uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych,
- wykazuje się aktywnością na terenie szkoły oraz poza nią,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu danej klasy i proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy.

Jednym z najistotniejszych elementów realizacji założeń programowych są metody osiągnięcia celów kształcenia i wychowania. Edukacja dla bezpieczeństwa jako przedmiot interdyscyplinarny daje szerokie możliwości oceny ucznia poprzez stosowanie różnorodnych metod. Stąd następujące propozycje metod sprawdzania osiągnięć ucznia:

4. Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą oraz

- opanował pełną wiedzę z zakresu podstawy programowej i potrafi ją wykorzystać w różnych sytuacjach,
- samodzielnie szuka informacji, potrafi je hierarchizować, selekcjonować oraz analizować,
- ocenia rozmaite zjawiska oraz uzasadnia własne zdanie,
- skutecznie wykorzystuje poznaną wiedzę oraz opanowane umiejętności w życiu publicznym,

- wykazuje się aktywnością na forum klasy, szkoły oraz poza nią.

3. Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz

- opanował wiedzę określoną w programie,
- poprawnie i zrozumiale prezentuje zagadnienia omawiane na lekcji,
- formułuje wnioski,
- jest aktywny na lekcji,
- umie wykorzystać wiedzę w praktyce w sposób poprawny,
- formułuje własne stanowisko i go broni na forum,
- interpretuje dane zawarte w różnych źródłach informacji i na tej podstawie potrafi rozwiązać konkretny problem,
- przejawia zainteresowanie tematem lekcji.

2. Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz

- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie,
- rozumie polecenia,
- potrafi samodzielnie wykonać proste zadania,
- odnajduje podstawowe informacje w różnych źródłach,
- umie hierarchizować i selekcjonować poznane fakty i zjawiska,
- bierze udział w pracach zespołowych i jest aktywny we współpracy,
- samodzielnie przedstawia wyniki własnej pracy zarówno ustnie jak i pisemnie,
- potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy w praktyce,

1. Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela, choć w niepełnym stopniu,
- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie w stopniu ograniczonym,
- potrafi samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wykonać proste zadania,
- jest w stanie, z pomocą nauczyciela, zaprezentować wyniki swojej pracy ustnie i pisemnie,
- opanował wiedzę określoną w programie w niepełnym zakresie,
- korzystając z pomocy nauczyciela, nazywa oraz klasyfikuje poznane pojęcia.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawami programowymi, a braki w opanowaniu podstawowej faktografii i terminologii uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy;
- nie jest w stanie rozwiązać/wykonać zadań o niewielkim elementarnym stopniu trudności;

Wynikowy plan pracy edukacji dla bezpieczeństwa

Klasa 1

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
Dział I. Podstawy pierwszej pomocy					
1. Organizacja pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje potencjalne źródła zagrożenia w kontakcie z poszkodowanym ocenia własne możliwości w kontekście zakresu pierwszej pomocy wymienia nazwy służb ratunkowych i podaje ich numery alarmowe prawidłowo wzywa pomoc stosuje uniwersalne środki ochrony osobistej wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce np. domowej, samochodowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w lasach wskazuje sposób zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi osoby poszkodowanej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, kiedy wezwać pomoc i w jaki sposób przekazać informacje o zdarzeniu wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia prezentuje sposoby zadbania o własne zdrowie 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję, wymienia cele i zadania pierwszej pomocy opisuje przeznaczenie środków znajdujących się na wyposażeniu apteczki pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć
2. Kontrola funkcji życiowych	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje osobę w stanie zagrożenia życia podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia następstwa zaburzeń czynności układów stanowiących „triadę przeżycia” przedstawia metody zapewnienia 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę układów oddechowego, krążenia i nerwowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub do zagrożenia życia

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
		bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć		życiowych	
3. Utrata przytomności	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przytomność poszkodowanego • ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) • udrażnia drogi oddechowe tzw. rękoczynem czoło–żuchwa • prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • układa osobę nieprzytomną w pozycji bocznej ustalonej • zapewnia osobie nieprzytomnej komfort termiczny • systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady postępowania z osobą nieprzytomną • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia objawy utraty przytomności 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia mechanizm nieodróżnienia dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
4. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przytomność poszkodowanego • ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) • wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej • wykonuje na fantomie uciski klatki piersiowej i sztuczne oddychanie samodzielnie i we współpracy z drugą osobą • prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zdarzeń, w których dochodzi do nagłego zatrzymania krążenia • przedstawia sytuacje, w których można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zasady postępowania z osobą nieprzytomną • wymienia oznaki zatrzymania krążenia • omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” • opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u osoby dorosłej • wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz wskazuje na jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej
5. Zadławienia	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu • prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje na fantomie tzw. rękocyny ratunkowe w przypadku zadławienia • wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia algorytm podstawowych czynności ratowniczych w zadławieniu, w zależności od wieku i stanu poszkodowanego

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
6. Rany, krwawienia i krwotoki	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny wykonuje opatrunek uciskowy prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu
7. Uszkodzenia kości i stawów	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady unieruchomienia złamań kości długich i stawów (zasada Potta) w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji wykorzystuje dostępny sprzęt do unieruchomienia złamanej kończyny prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sytuacje, w których może dojść do urazów kręgosłupa wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady unieruchomienia złamań kości długich i stawów (zasada Potta) opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (ograniczenie ruchu, zmniejszenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębienia urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu) opisuje przykłady powikłań wynikających z urazu kręgosłupa
8. Oparzenia termiczne	<ul style="list-style-type: none"> demonstruje metodę chłodzenia w przypadku 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie „oparzenie”, wymienia 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady postępowania

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
i chemiczne	oparzenia kończyny • prawidłowo wzywa pomoc	ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć	pomocy w oparzeniach	przyczyny i rodzaje oparzeń	w przypadku oparzenia termicznego
9. Podtopienia	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuacje, w jakich dochodzi do tonięcia • wyjaśnia zagrożenia związane z wodą • wyjaśnia, jak zapobiegać tonięciu i wypadkom w akwenach wodnych • prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zagrożeń w środowisku wodnym • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, na czym polega udzielenie pierwszej pomocy osobie podtopionej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę między podtopieniem a utonięciem 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza etapy pomocy w podtopieniach • podejmuje w sytuacji symulowanej czynności pierwszej pomocy po wydobyciu poszkodowanego z wody (pozycja bezpieczna, zapobieganie zachłyśnięciu i wychłodzeniu)
10. Zatrucia	<ul style="list-style-type: none"> • w sytuacji symulowanej podejmuje prawidłowe działania wobec osoby podejrzanej o zatrucie • prawidłowo wzywa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega udzielenie pierwszej pomocy w zatruciach • podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zasady bezpieczeństwa w pomieszczeniach skażonych tlenkiem węgla lub innymi gazami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zatrucia tlenkiem węgla (czadem), lekami lub środkami odurzającymi, wymienia ich objawy 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia algorytm podstawowych czynności ratowniczych w zatruciach, w zależności od środka trującego

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
	pomoc	ulicznym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	toksycznymi		
11. Pogryzienia, użądlenia, wstrząs	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze przyczyny wstrząsu stosuje zasady postępowania przeciwwstrząsowego (ułożenie, ochrona przed wychłodzeniem, wsparcie psychiczne poszkodowanego) prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, w lasach przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega udzielenie pierwszej pomocy we wstrząsie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zagrożenia związane z wystąpieniem wstrząsu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia algorytm podstawowych czynności ratowniczych w sytuacji wstrząsu anafilaktycznego
12. Nagle zachorowania	<ul style="list-style-type: none"> udziela pomocy w sytuacji ataku choroby (zawał serca, astma, udar, cukrzyca, epilepsja) prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje objawy charakterystyczne dla wystąpienia ataku konkretnej choroby 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady postępowania w atakach chorób (zawał serca, astma, cukrzyca, epilepsja, udar)
Dział II. Edukacja zdrowotna					
13. Zdrowie jako wartość dla	<ul style="list-style-type: none"> ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależności między zdrowiem 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje podstawowe sygnały i objawy problemów 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tendencje związane z brakiem

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
człowieka i zasób dla społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia określa, gdzie w okolicy jego miejsca zamieszkania działają instytucje i organizacje świadczące leczenie, pomoc i wsparcie w przypadkach problemów zdrowia psychicznego, w szczególności świadczące usługi dla młodzieży ocenia intensywność wysiłku fizycznego (np. na podstawie pomiaru częstości akcji serca w czasie i po wysiłku) potrafi analizować wartość odżywczą produktów żywnościowych np. na podstawie informacji o ich składzie umieszczanych przez producenta na opakowaniu 	<p>chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje konstruktywne i niekonstruktywne sposoby radzenia sobie z emocjami, w tym negatywnymi dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie) wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków wyjaśnia zagadnienia związane z właściwą i racjonalną aktywnością fizyczną uzasadnia znaczenie aktywności fizycznej dla zdrowia i rozwoju, w tym ochrony przed chorobami przewlekłymi 	<p>fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ stresu na zdrowie uzasadnia znaczenie właściwego odżywiania dla zdrowia i rozwoju, w tym ochrony przed chorobami przewlekłymi 	<p>ze zdrowiem psychicznym (stres fizyczny i emocjonalny, zaburzenia odżywiania, depresja kliniczna)</p> <ul style="list-style-type: none"> odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie ma wpływu wyjaśnia związki między aktywnością fizyczną, zwyczajami żywieniowymi i dobrostanem emocjonalnym wyjaśnia zagadnienia związane z właściwym, racjonalnym odżywianiem 	<p>aktywności fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu definiuje pojęcia „bulimia” i „anoreksja” oraz wyjaśnia następstwa tych chorób

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
14. Styl życia a zdrowie człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje pomiar ciśnienia tętniczego krwi wyjaśnia, jak można unikać picia alkoholu, palenia tytoniu, zażywania dopalaczy i narkotyków ustala, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.) wyjaśnia wpływ substancji psychoaktywnych na sprawność kierowcy 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia korzyści kontroli czynników ryzyka miażdżycy w populacji definiuje pojęcie wskaźnika masy ciała (BMI) i potrafi określić do czego służy analizuje objawy różnych rodzajów uzależnień behawioralnych, w tym uzależnienia od komputera, internetu, hazardu wymienia wiarygodne źródła informacji na temat tendencji i skutków dotyczących spożycia alkoholu, palenia tytoniu, zażywania dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce podaje zasady odpowiedniego stosowania leków (produktów leczniczych) i suplementów diety 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych, takich jak: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, zaburzenia gospodarki lipidowej, otyłość definiuje pojęcie zespołu metabolicznego (nadciśnienie tętnicze, otyłość, cukrzyca, zaburzenia lipidowe) 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie przekonania dotyczące spożycia alkoholu, palenia tytoniu, zażywania dopalaczy i narkotyków przez młodzież mogą mieć wpływ na podejmowanie wymienionych zachowań 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje tendencje związane z otyłością wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w Polsce wymienia przepisy prawa dotyczące używania substancji psychoaktywnych i prowadzenia pojazdów
Dział III. Sytuacje nadzwyczajnych zagrożeń					
15. Międzynarodowe prawo humanitarne	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony zabytków 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe akcje podejmowane w regionie przez Polski Czerwony Krzyż 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i określa zakres działania wybranych stowarzyszeń i organizacji, np. Polskiego Czerwonego Krzyża 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podstawowe zasady międzynarodowego prawa humanitarnego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne dokumenty ONZ regulujące funkcjonowanie obrony cywilnej w świecie

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
16. Ochrona ludności i zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach wyjaśnia, na czym polegają zabiegi specjalne i sanitarne 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia materiały, które można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: „odkażanie”, „dezaktywacja”, „dezynfekcja”, „deratyzacja”
17. Służby ratownicze	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę i zasady funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje działania podejmowane przez Państwową Straż Pożarną oraz Państwowe Ratownictwo Medyczne 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ochotnicze służby i podmioty ratownicze, takie jak: Ochotnicza Straż Pożarna i Pogotowie Ratunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
18. Ostrzeżenie i alarmowanie ludności o zagrożeniach	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych wskazuje drogi ewakuacji w szkole potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu swojego zamieszkania system ostrzeżenia o lokalnych zagrożeniach 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady ewakuacji ludności i środków materiałowych rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów oraz sygnałów alarmowych 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice
19. Zagrożenia naturalne, budowlane i komunikacyjne	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zagrożenia i ich źródła opisuje obowiązki pieszego i kierowcy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady postępowania podczas pożaru, w przypadku wypadków komunikacyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, w szkole i w najbliższej okolicy wymienia rodzaje i zasady 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
	w zakresie zachowania się na drodze w momencie przejazdu karetki pogotowia lub innego pojazdu z włączonymi sygnałami uprzywilejowania	w czasie zagrożenia powodzią, w przypadku katastrofy budowlanej, wycieku gazu z instalacji w budynku mieszkalnym, odnalezienia niewypału lub niewybuchu, zagrożenia lawiną, intensywnej śnieżycy • potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru (np. płonąca patelnia, płonący komputer)		użycia podręcznego sprzętu gaśniczego	lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi
20. Zagrożenia związane z działalnością człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady zachowania się w przypadku zdarzeń terrorystycznych (np. w razie wtargnięcia uzbrojonej osoby do szkoły, centrum handlowego) • wyjaśnia znaczenie cyberprzemocy • wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy • rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowach 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia procedury postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy • opisuje właściwą reakcję w sytuacji wystąpienia cyberprzemocy • omawia wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę • podaje sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia materiały, które można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady skutków użycia środków biologicznych, chemicznych i wybuchowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie terroryzmu (w zakresie zagrożenia terrorystycznego)
Dział IV. Bezpieczeństwo państwa					
21. System bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i opisuje elementy składowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zadania parlamentu, prezydenta, 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy formacji służb mundurowych 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi identyfikować wyzwania dla

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń:					
narodowego Rzeczypospolitej Polskiej	systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi • wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty bezpieczeństwa państwa	rady ministrów w dziedzinie obronności oraz elementy systemu obronnego państwa • wymienia wybrane stowarzyszenia i organizacje, takie jak Liga Obrony Kraju, Związek Strzelecki „Strzelec”, i określa ich zakres działania	indywidualnego i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego oraz całego państwa	(w tym obrony terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa oraz wyjaśnia zadania tych służb	bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzować je, przypisywać właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa
22. Powinności obrotne i kryzysowe władz, instytucji oraz obywateli	• uzasadnia rolę świadczeń obywateli na rzecz obronności oraz zadań i kompetencji władz państwowych i samorządowych w tym zakresie	• orientuje się w podstawowych zasadach zarządzania kryzysowego i rozumie jego istotę	• podaje przykłady zarządzeń, jakie mogą wydać władze w związku z kryzysem	• wyjaśnia znaczenie pojęć „siatka bezpieczeństwa” i „infrastruktura krytyczna”	• dokonuje analizy wybranych zjawisk społecznych (stany nadzwyczajne) z wykorzystaniem właściwej terminologii
23. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej	• omawia zadania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	• omawia struktury Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	• omawia podstawowe uzbrojenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	• omawia podstawowe wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	• omawia znaczenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

V. Formy pracy z uczniami posiadającymi opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej na lekcjach edukacja dla bezpieczeństwa; dotyczą specyficznych trudności w uczeniu się:

- a. dostosowanie wymagań do faktycznych możliwości ucznia, zgodnie z zaleceniami PPP;
- b. wydłużenie czasu pracy podczas sprawdzianów pisemnych, kartkówek, etc.
- c. wyjaśnienie treści poleceń - w przypadku ich niezrozumienia;
- d. zadawanie pytań pomocniczych i naprowadzających podczas odpowiedzi ustnych;
- e. dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia;
- f. tolerancyjne ocenianie błędów i strony graficznej prac pisemnych;
- g. indywidualne kryteria oceny sprawdzianów, sprawdzianów praktycznych i kartkówek, odpowiedzi ustnych, etc.;
- h. pozytywne motywowanie poprzez wskazywanie drobnych sukcesów w danym przedmiocie;
- i. dostosowanie pracy dydaktycznej do możliwości psychofizycznych i cech osobowości ucznia;
- j. stosowanie oceniania kształtującego i motywującego.

Objawy zaburzeń:

- trudności w opanowaniu techniki czytania tj.: głoskowanie, sylabizowanie, przekręcanie wyrazów, domyślanie się, wolne lub nierówne tempo, pauzy, nie zwracanie uwagi na interpunkcję;
- niepełne rozumienie treści tekstów i poleceń, uboższe słownictwo;
- błędy ortograficzne;
- trudności w pisaniu, szczególnie ze słuchu, liczne błędy, np.: mylenie z-s, d- t, k -g;
- błędy w zapisywaniu zmiękczeń, głosek i- j;
- błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę - em;
- opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab;
- błędy gramatyczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- trudności w formułowaniu wypowiedzi pisemnych na określony temat;
- trudności w uczeniu się ze słuchu na lekcji, korzystaniu z wykładów, zapamiętywaniu, rozumieniu poleceń złożonych, instrukcji;
- trudności z zapamiętaniem liter alfabetu, mylenie liter podobnych kształtem l-t-l;
- mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m;
- opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/;
- błędy w przepisywaniu i pisaniu z pamięci;
- nieprawidłowe trzymanie przyborów do pisania;
- wolne tempo pisania, męczliwość ręki;
- niekształtne litery, nieprawidłowe łączenia;
- obniżona czytelność pisma;
- nieumiejętność zagospodarowania przestrzeni kartki.

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- nie wymagać, by uczeń czytał głośno przy klasie;

- dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu;
- starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów;
- czytanie opracowań rozłożyć w czasie, pozwalać na korzystanie z książek "mówionych";
- uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu;
- częściej sprawdzać zeszyty szkolne ucznia, ustalić sposób poprawy błędów, czuwać nad wnikliwą ich poprawą, oceniać poprawność i sposób wykonania prac;
- błędów nie omawiać wobec całej klasy;
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie);
- pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażań i zwrotów;
- nie obniżać ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach;
- podać uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd.);
- dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek;
- przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie;
- pozwalać na wykonywanie prac na komputerze.

Nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa
Iga Prusaczyk